

NOTAT

Dato: 9. september 2022

Til: Bestyrelsen

Fra: Administrationen

Konsekvenser af lov nr. 898 af 21/06/2022

Et flertal i Folketinget (alle partier bortset fra Enhedslisten og Frie Grønne) har den 9. juni 2022 vedtaget ændringer af miljøbeskyttelsesloven med det overordnede formål at skabe en stærk genanvendelsessektor i Danmark. Loven – nr. 898 af 21/06/2022 – træder i kraft den 1. juli 2022.

Loven udmønter dele af "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" (Klimaplanen) fra sommeren 2020.

I det følgende redegøres der nærmere for indhold og rækkevidde af den nye lovgivning, herunder for konsekvenserne for Reno Djurs.

1. Udbudspligt for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald

Resumé af loven

Kommunalbestyrelsen skal fra 1. januar 2023 udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven.

Konsekvenser for Reno Djurs

Eftersom Reno Djurs allerede udbyder al behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, har udbudskravet ikke særlige konsekvenser for Reno Djurs.

2. Aktiviteter vedrørende materialenyttiggørelse

Resumé af loven

Udgangspunktet er, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Dog må kommunalbestyrelsen deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse og behandling af jord, som er affald.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan desuden fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med

- 1) omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning,
- 2) forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen,
- 3) behandling af haveaffald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen,
- 4) behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder og
- 5) materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter.

Kommuner med eksisterende genanvendelses anlæg vil kunne bevare ejerskabet til anlæggene i en 5-årig overgangsperiode. Deltagelse i overgangsordningen skal anmeldes til Forsyningstilsynet senest 30. september 2022. Kommuner, der deltager i overgangsordningen, skal senest 1. januar 2024 udskille aktiviteten i et særskilt selskab (A/S eller ApS).

Konsekvenser for Reno Djurs

Reno Djurs har på anlægget i Glatved to asfaltbelagte pladser, hvor der neddeles henholdsvis haveaffald og træaffald til genanvendelse. De pågældende neddelingsaktiviteter varetages af private entreprenører efter forudgående udbud. Det er Reno Djurs' opfattelse, at "aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse" herved er markedsgjorte, og at lovens intention er opfyldt.

Spørgsmålet er imidlertid, om Reno Djurs' asfaltbelagte plads er at betragte som et kommunalt anlæg, der jf. lovens intention skal selskabsføres senest 1. januar 2024. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at kommuner hverken helt eller delvist, direkte eller indirekte må eje anlæg, der varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse.

I lovens betænkning fastslår Klima-, energi- og forsyningsministeren følgende (vores understregning):

"For så vidt angår behandling af have- og parkaffald, har jeg noteret mig ønsket om, at kommunerne kan fortsætte med at kompostere og tilbyde dette, indtil udbudspligten træder i kraft den 1. juli 2023, af hensyn til, at der ikke foretages operationelle ændringer, inden forligskredsen har haft mulighed for at tage stilling til afrapporteringen af have-park-analysen besluttet med »Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi« af 16. juni 2020. Jeg kan i forlængelse heraf oplyse, at de foreslåede regler giver mulighed for dette. Det forudsætter dog, at kommunerne tilmelder sig en overgangsordning inden den 30. september 2022 og selskabsfører deres anlæg inden den 1. juli 2024. Tilmeldingen vil bl.a. skulle omfatte oplysninger om type, værdi og stand af komposteringsanlægget. Eftersom udbudspligten først træder i kraft den 1. juli 2023 for have- og parkaffald, vil de kommunale behandlere dermed kunne fortsætte operationen (f.eks. tilbyde kompost til borgere) uændret indtil da."

Administrationen har den 1. juli 2022 anmeldt aktiviteterne til Forsyningstilsynet med spørgsmål om, hvorvidt en kommunal asfaltplads, hvorpå der foregår indkøbte tjenesteydelser, skal selskabsføres.

3. Affaldsordninger for mindre erhverv

Resumé af loven

Kommunalbestyrelsen må ikke etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Dog kan kommunalbestyrelsen tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret

- 1) af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings,
- 2) på øer uden fast broforbindelse, eller
- 3) af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Konsekvenser for Reno Djurs

Det er frivilligt for kommunerne, om de vil stille de pågældende ydelser til rådighed. Ligeledes er det frivilligt for virksomheder, om de vil benytte de pågældende ydelser.

Lovforslagets betænkning fastslår, at "kommunerne gives en vis fleksibilitet til at fortolke mængdebegrebet, så længe kommunen kan indeholde indsamlingen under de almindelige ordninger til den husstandsnaere indsamling, og der ikke etableres særordninger til virksomheder, som ikke allerede anvendes til husholdninger"

En stillingtagen til, om Reno Djurs skal tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, skal omfatte stillingtagen til et spørgsmål om markedspriser (se næste punkt).

4. Markedspriser

Resumé af loven

Kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for

- 1) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings
- 2) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse
- 3) kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, og
- 4) kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Bestemmelsen gælder fra 1. januar 2023.

Konsekvenser for Reno Djurs

Det er pt. uklart, hvorledes markedspriser (fra 2023) skal fastsættes. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår følgende:

"Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris vil dog kunne være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen vil ved fastsættelsen af markedsprisen derfor skulle overlades en vis skønsmargin. Prisen vil dog som minimum skulle fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital."

I den efterfølgende betænkning er der føjet følgende bemærkninger til (vores understregning):

Det er fundet nødvendigt at præcisere, hvordan kommuner skal fastsætte markedspriser for affaldsydelser leveret til virksomheder efter lovforslagets § 1, nr. 7 (§ 48 a). Det er således fundet nødvendigt at supplere bemærkningerne til § 48

a, stk. 3, og klargøre, at Forsyningstilsynet vil kunne lægge til grund, at kommunerne kan fastsætte en markedspris, som udgøres af alle relevante omkostningskomponenter og et rimeligt overskud. Overskuddet vil kunne fastsættes som en procentandel af omkostningerne, og omkostningskomponenterne vil kunne svare til affaldsgebyret. Forsyningstilsynet skal i samarbejde med kommuner udarbejde vejledning til fastsættelse af markedspriser, som skal udarbejdes, før ordningerne træder i kraft.

Inden ordningen træder i kraft den 1. januar 2023 udarbejder Forsyningstilsynet i samarbejde med KL en vejledning. I et foreliggende udkast til vejledning skriver Forsyningstilsynet følgende:

Alternativt kan markedsprisen fastsættes ved at tillægge de samlede omkostninger forbundet med en ordning et rimeligt procentuelt overskudstillæg. Forsyningstilsynet vil som led i sit tilsyn for budget- og regnskabsåret 2023 som udgangspunkt ikke foretage en videre vurdering af et overskudstillæg, der ligger i intervallet [5-15] pct.

5. Selskabsgørelse

Resumé af loven

Kommunalbestyrelsen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, når aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, hvis det er sat i drift – eller der er foretaget væsentlige investeringer - senest 16. juni 2020.

Det forudsætter imidlertid, at aktiviteten fra den 1. januar 2024 udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform.

Konsekvenser for Reno Djurs

Som angivet under pkt. 2 har administrationen spurgt Forsyningstilsynet om, hvorvidt en kommunal asfaltplads, hvorpå der foregår indkøbte tjenesteydelser, skal selskabsgøres.

6. Direkte genbrug

Resumé af loven

Miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområdet.

Miljøministeren fastsætter desuden regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører eller kommunale institutioner mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at afsætte genstandene vederlagsfrit.

Endelig fastsætter Klima-, energi- og forsyningsministeren regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.

Miljøministeriet har den 5. september 2022 udsendt et høringsudkast til bekendtgørelse. I henhold hertil skal kommunerne senest den 1. januar 2024 etablere minimum et genbrugsområde på hver af de kommunale genbrugspladser.

Konsekvenser for Reno Djurs

Reno Djurs har allerede indrettet områder til direkte genbrug på alle genbrugsstationer, hvilket er i fuld overensstemmelse med lovens intentioner. Det forventes derfor, at bestemmelsen ikke får yderligere konsekvenser for Reno Djurs.

Dette dog under skyldig hensyntagen til, at ministerens nærmere regler herom endnu ikke kendes.

7. Forsyningstilsyn

Resumé af loven

Der etableres et skærpet økonomisk tilsyn, der varetages af Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet skal overvåge og analysere affaldssektoren og får derudover også en række konkrete tilsynsopgaver i relation til de pligter, der etableres for kommunerne med dette lovforslag. Tilsynet gebyrfinansieres.

Konsekvenser for Reno Djurs

Omkostninger til Forsyningstilsynets opgaver skal finansieres via renovationsgebyret.

I et svar til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget af 13. maj 2022 oplyser Klima-, Energi- og Forsyningsminister Dan Jørgensen, at gebyrfinansieringen af Forsyningstilsynets opgaver vil indebære, at affaldsgebyret til husholdningerne gennemsnitligt forventes at stige med 3 kr. i 2022 og 2023. Omkostningerne, som ikke indregnet i Reno Djurs' gebyrer, forventes således at udgøres ca. 150.000 kr. i hvert af årene 2022 og 2023.

Derudover må der generelt imødeses øgede administrative opgaver som led i Forsyningstilsynets brancheovervågning.